

Regionální školství správa, organizace

Organizace regionálního školství

- ISCED 0 – ISCED 4 (ISCED 5 B)
- MŠ
- ZŠ
- SŠ
- VOŠ

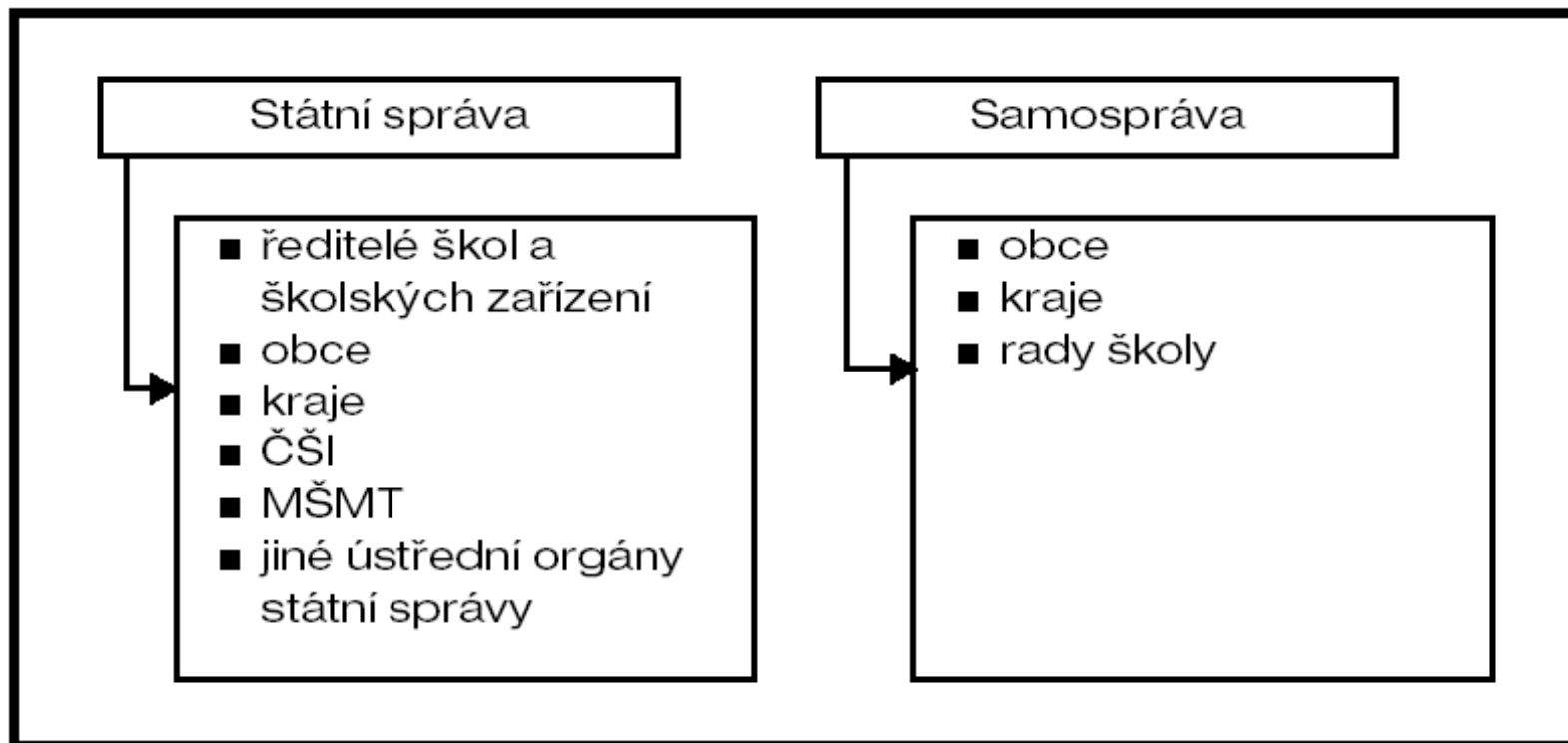
- Školský zákon

Počty škol a žáků na jednotlivých druzích škol – všechny formy vzdělávání, včetně škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Druh školy	2004/05		2006/07 ¹⁾		2008/09		2009/10	
	Počet škol	Počet žáků	Počet škol	Počet žáků	Počet škol	Počet žáků	Počet škol	Počet žáků
Mateřské školy	4 994	286 230	4 815	285 419	4 809	301 620	4 826	312 953
Základní školy	4 765	958 860	4 199	876 513	4 133	816 015	4 087	787 544
Střední školy	1 967	579 584	1 482 ¹⁾	576 585	1 438	564 326	1 433	556 260
Konzervatoře	16	3 426	18	3 534	18	3 535	17	3 435
Vyšší odborné školy	174	29 759	174	27 650	184	28 027	184	28 738
Vysoké školy ²⁾	62	264 893	63	316 367	71	368 212	73	389 231

Pramen: ÚIV

Veřejná správa ve školství

MŠMT

- Řídí výkon státní správy
- Připravuje legislativní normy, odpovídá za koncepci, stav a rozvoj vzdělávací soustavy jako celku
- Určuje centrální vzdělávací politiku a celkovou strategii (Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně-vzdělávací soustavy)
- Předkládá výroční zprávu o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy.
- Určuje obsah vzdělávání (RVP) – národní program vzdělávání (politický dokument)
- Pravomoce v oblasti pracovněprávní (vyučovací povinnosti, předpoklady pro odbornou a pedagogickou způsobilost, ředitelé institucí, ústřední školní inspektor..)
- Vede rejstřík škol a školských zařízení

Školský zákon

Klíčové kompetence (pro ZŠ)

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence občanská
- Kompetence pracovní

Mít kompetenci znamená, že člověk (žák) je vybaven celým složitým souborem vědomostí, dovedností a postojů, ve kterém je vše propojeno tak výhodně, že díky tomu člověk může úspěšně zvládnout úkoly a situace, do kterých se dostává ve studiu, v práci, v osobním životě. Mít určitou kompetenci znamená, že se dokážeme v určité přirozené situaci přiměřeně orientovat, provádět vhodné činnosti, zaujmout přínosný postoj

Působnost ÚSC

- Územní samosprávu ve školství vykonávají: obec, kraj.
- Při zajišťování vzdělávání a školských služeb, zejména při zřizování a zrušování škol a školských zařízení dbá obec a kraj zejména:
 - a) Soulad rozvoje vzdělávání a školských služeb se zájmy občanů obce a kraje, s potřebami trhu práce, s demografickým vývojem a rozvojem svého území.
 - b) Dostupnost vzdělávání a školských služeb podle místních podmínek.

Ředitel školy

- Rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání a školských služeb
- Odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň
- Vytváří podmínky pro výkon inspekční činnosti
- Zřizuje pedagogickou radu jako svůj poradní orgán
- Stanovuje organizaci a podmínky provozu
- Odpovídá za použití finančních prostředků
- Předkládá rozbor hospodaření

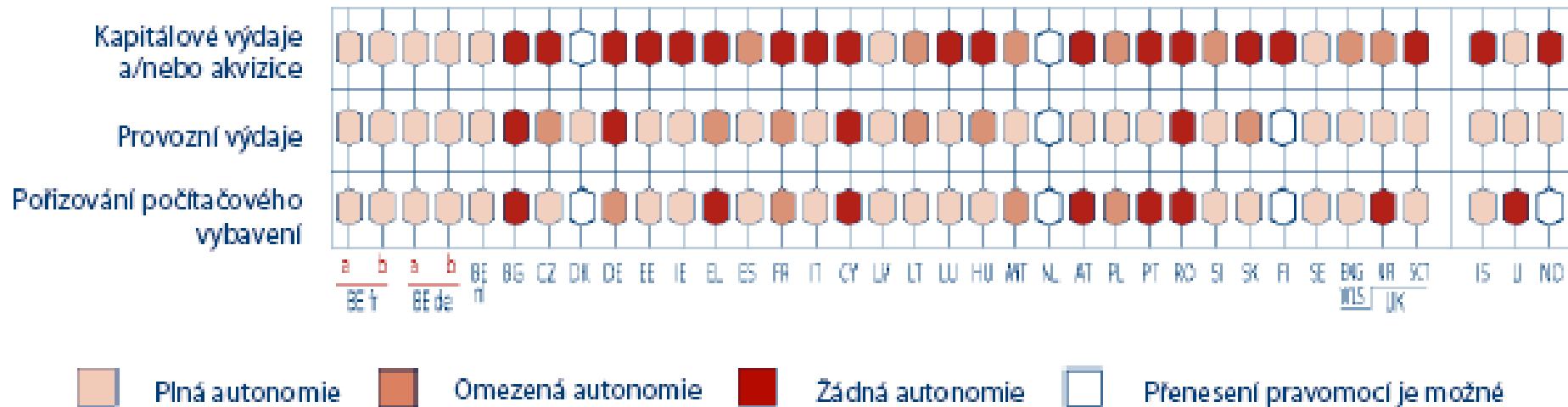
Školská rada

- Zřizuje zřizovatel (počet členů, jmenování 1/3)
- Funkční období – 3 roky, zasedá 2 x ročně
- Vyjadřuje se k návrhům ŠVP
- Schvaluje výroční zprávu
- Schvaluje školní řád
- Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání
- Spolupracuje na tvorbě koncepčních záměrů rozvoje
- Projednává návrh rozpočtu
- Projednává inspekční zprávy

Autonomie škol (centralismus/decentralismus)

- Rozdílný vývoj
- Rozšíření spojeno s politickou otázkou demokratické participace, efektivita správy veřejných prostředků.
- Oblasti: výuka, lidské zdroje, správa majetku a finančních prostředků.

**Obr. 2.1: Autonomie škol při využívání veřejných prostředků,
ISCED 1 a 2, 2006/07**

Zdroj: Eurydice.

Využívání veřejných prostředků

- Autonomie závislá na kategorii výdajů – provozní x kapitálové
- Školy mají plnou autonomii – Belgie, Lotyšsko, Švédsko (Nizozemsko, Dánsko)
- Školy nemají autonomii – Bulharsko, Irsko, Kypr, Rumunsko,..

Získávání prostředků ze soukromých zdrojů

- Autonomní v získávání, omezená volba využití...
- Autonomní – Belgie, Itálie – dary, příjmy z pronájmu, půjčky; Irsko, UK – mimo půjčky
- Není povoleno – Island
- Neautonomní – Německo,, Irsko (1), Francie (1), Kypr, Lucembursko,

Lidské zdroje

- Autonomie vůči pedagogickým x nepedagogickým pracovníkům..
- Důsledné vymezení autonomie vůči ředitelům škol
- Ředitelé – Belgie, Slovinsko – plná autonomie
- PP – Kypr, Malta, Irsko (1) žádná autonomie
- NP – žádná - Slovinsko

Kdo ve školách rozhoduje?

- 3 hlavní rozhodovací instance: ředitelé škol, učitelé, řídicí orgán školy
- Oblast financování – ředitelé + řídicí orgán

Organizace regionálního školství

Preprimární vzdělávání

- Zařazení do školské soustavy od roku 1948, poslání výchovné a sociální
- Zařazení mateřských škol mezi školy od roku 2005 (předškolní zařízení)
- Přípravné třídy (2001)
- Jesle (MZ ČR)
- Vytvoření RVP v roce 2001, účinnost 1.3.2005, povinné zohlednění od 1.9.2007
- Financování..

Současné problémy

- Kapacita

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Počet zamítnutých žádostí	3 813	4 673	6 128	6 810	9 570	13 409	19 996	29 632

- Umísťovanie detí do 3 let....

Účast na preprimárním vzdělávání

- Význam – základ pro celoživotní vzdělávání a snadnější vstup do PŠD

Míra účasti v předškolním vzdělávání v mateřské škole v %

	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
Věková skupina 3 roky	74,6	76,6	75,3	76,5	76,4
Věková skupina 4 roky	90,0	90,7	90,9	89,4	88,5
Věková skupina 5 let	95,8	93,7	93,2	92,8	91,7
Děti do tří let ¹⁾	25,4	23,0	23,0	24,8	26,8
Děti šestileté a starší ²⁾	23,2	22,7	22,1	21,5	21,1

EU19 účast 3letých 80 %, ve většině zemí plná účast 5 a 6letých

Význam předškolního vzdělávání

„Všechno, co opravdu potřebuji znát o tom, jak žít, co dělat a jak vůbec být, jsem se naučil v mateřské škole.“ (Fulghum, 1991, s. 9)

Ekonom a držitel Nobelovy ceny Heckman (Heckman, 2006) uvádí, že kvalitní vzdělávání a péče v raném dětství představuje (alespoň v USA) jeden z mála účinných způsobů jak zlepšit sociální a ekonomické vyhlídky pro znevýhodněné (minoritní) komunity, a tudíž pro společnost jako celek.

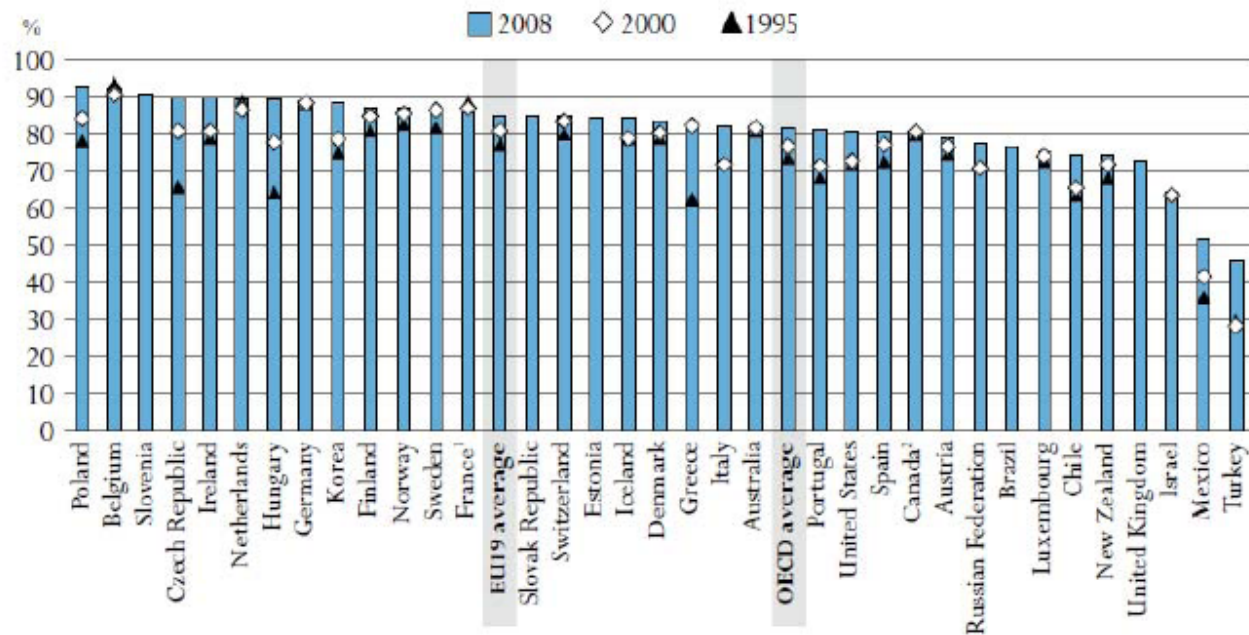
Vzdělání a raná péče v Evropě: překonávání sociálních a kulturních nerovností, 2010, Eurydice.

Povinná školní docházka

- Zřizovatel obec, školské obvody
- Velký počet malých škol (31 % méně než 50 žáků).
- (37, 6 % škol tvořena pouze prvním stupněm)
- Malotřídky
- 1,6 % tvoří školy soukromé, 1 % školy církevní
- 11,04 % žáků plní PŠD na víceletých gymnáziích
- 21,9 % dětí nastupuje na PŠD později než v 6 letech
- Cca 4 % neukončí PŠD
- 433 je vzděláváno v rámci domácího vzdělávání
- OECD končí od 14 (Korea, Portugalsko, Turecko) – 18 let (Belgie, Kanada, Chile, Německo, Nizozemsko, Maďarsko)

Přechod na vyšší sekundární vzdělávání

Graf C1.2: Míra účasti populace ve věku 15–19 let ve vzdělávání (1995, 2000 a 2008)
(Zahrnuti jsou všichni žáci ve veřejných i soukromých školách.)

Poznámky:

1. Bez zámořských oblastí v letech 1995 a 2000.

2. Údaje za rok 2008.

Země jsou seřazeny sestupně podle míry účasti 15–19letých v roce 2008.

Zdroj: OECD. Tabulka C2.2, Annex 3 (www.oecd.org/edu/eag2010)

Vyšší sekundární vzdělávání

- Odborné vzdělávání převažuje nad všeobecným
- Střední vzdělání (1-2 roky, denní forma, 2C, 3C)
- Střední vzdělání s výučním listem (2-3 let, denní forma, zaměřeno především na praxi, 3C, 30 % populace středních škol)
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou (4 roky, denní forma, 3A, 70 % absolventů středních škol)
- Konzervatoře – 6 a 8 leté (5B, 3A)
- Postsekundární vzdělávání – nástavbové studium – střední vzdělání s maturitní zkouškou – 2 roky; zkrácené studium – 1-2 roky denní forma; zkrácené studium pro získání středního vzdělání s výučním listem - 1-1,5

Vyšší sekundární vzdělávání

Žáci středních škol a konzervatoří podle úrovně vzdělávání v relativním vyjádření k populaci 15 – 18 let – pouze denní forma vzdělávání, včetně škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
Podíl žáků středních škol (bez žáků nižší sekundární úrovně) na populaci 15–18	95,5 %	95,9 %	95,9 %	96,0 %	95,8 %	98,8 %
z toho žáků oborů (na populaci 15–18):						
- středního vzdělání s maturitní zkouškou (všeobecné – gymnázia) ¹⁾	19,2 %	19,3 %	19,7 %	20,1 %	20,3 %	20,9 %
- středního vzdělání s maturitní zkouškou (odborné) ²⁾	44,8 %	46,0 %	46,9 %	47,8 %	48,5 %	50,2 %
- středního vzdělání s výučním listem ³⁾	26,9 %	26,0 %	24,9 %	23,9 %	22,7 %	23,2 %
- středního vzdělání ³⁾	0,5 %	0,4 %	0,4 %	0,3 %	0,3 %	0,4 %
- nástavbového studia	4,1 %	4,1 %	4,0 %	4,0 %	3,9 %	4,1 %
- zkráceného studia s maturitní zkouškou	x	x	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
- zkráceného studia s výučním listem	x	x	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %
Podíl žáků konzervatoří (bez žáků nižší sekundární úrovně) na populaci 15–18	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6 %

Soukromé školy

- Nerovnoměrně zastoupeny (geografické rozmístění, druh školy, obor vzdělání)
- Nejvyšší podíl u vyššího odborného vzdělávání
- 1990 – novela předchozího školského zákona, od roku 1995 možnost ops jako právní formy, 2005 šps
- Zákon o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením.

VSV v mezinárodním srovnání

- Velmi rozmanité systémy
- Programy všeobecného vzdělání, předodborné přípravy, odborného vzdělávání
- Výuka ve škole, výuka na pracovišti

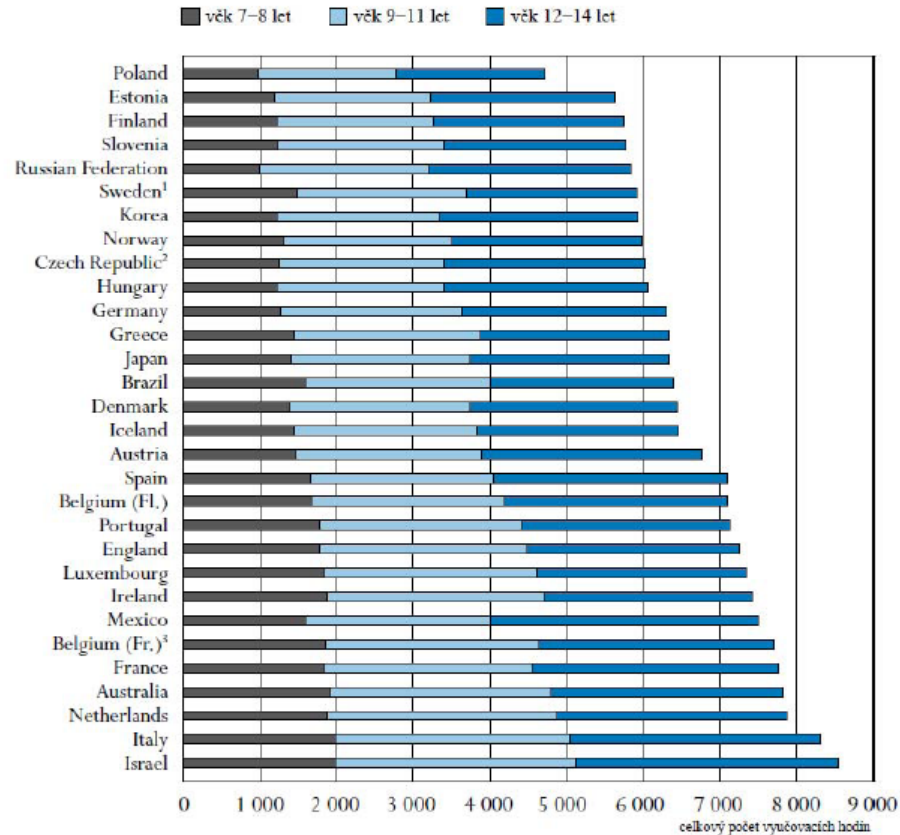
Vyšší odborné školy

- Poskytují nevysokoškolské terciální vzdělávání
- Vysoká profesní specializace absolventů a dobré uplatnění na trhu práce
- VOŠ realizují veřejné, soukromé a církevní instituce.
- 3/3,5 leté studium
- Studium na všech typech VOŠ je placené
- Ukončení absolutoriem, vyšší odborné vzdělání (DiS.)

Kolik času stráví studenti ve škole?

Graf D1.1: Celkový počet vyučovacích hodin na veřejných školách u žáků ve věku 7 až 14 let (2008)

V zemích OECD mohou žáci ve věku 7–14 let očekávat, že stráví vyučováním v průměru 6 777 hodin. Ve věku 7–8 let mohou očekávat 1 554 vyučovacích hodin, ve věku 9–11 let jde o 2 467 hodin a ve věku 12–14 let pak jde o 2 755 hodin. Většinu celkové vyučovací doby tvoří povinná vyučovací doba.

Poznámky:

1. Jde o odhad, protože není možné hodiny rozpočítat podle věku.

2. Ne průměrný, ale minimální počet hodin za rok.

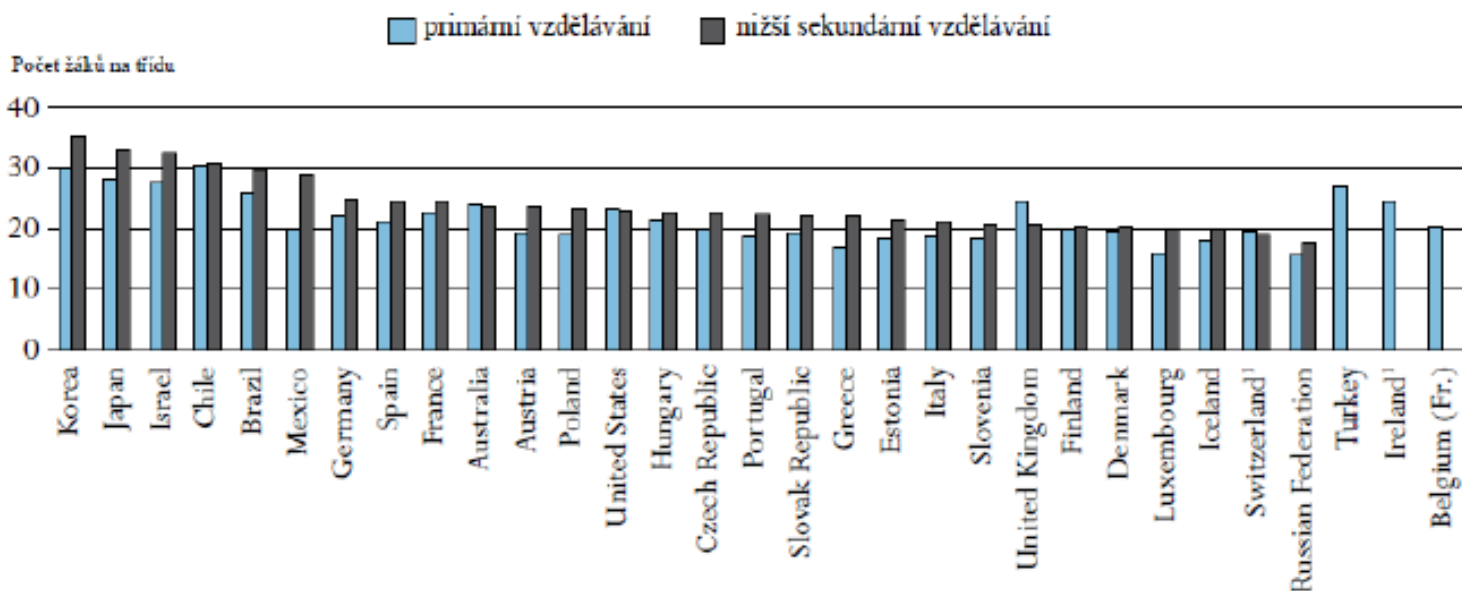
3. Kategorie „12–14 let“ zahrnuje údaje pouze za věk 12–13 let.

Země jsou seřazeny vzestupně podle celkového počtu hodin předpokládané vyučovací doby.

Zdroj: OECD. Tabulka D1.1. Annex 3, (www.oecd.org/edu/eag2010).

Průměrná velikost třídy

Graf D2.2: Průměrná velikost třídy ve vzdělávacích institucích podle úrovně vzdělávání (2008)

Poznámky:

1. Pouze veřejné instituce.

Země jsou seřazeny sestupně podle průměrné velikosti třídy na nižší sekundární úrovni vzdělávání.

Zdroj: OECD. Tabulka D2.1 Annex 3, (www.oecd.org/edu/eag2010).

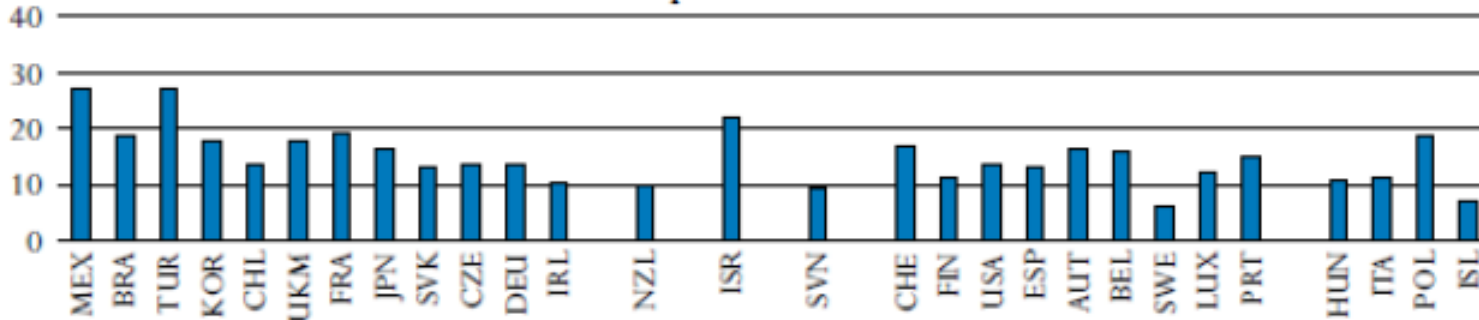
Velikost třídy

- V České republice je průměrná velikost třídy na primární úrovni vzdělávání na **veřejných školách 20 žáků na třídu**, v soukromých školách pak 16,2 žáka na třídu.
- Na nižší sekundární úrovni vzdělávání pak na veřejných školách jde o 22,5 žáka na třídu a v soukromých školách o 20,3 žáka na třídu.
- **Pokud jde o počet žáků na učitele, pak na veřejných školách na nižší sekundární úrovni vzdělávání připadá na jednoho učitele 11,9 žáka, na soukromých školách 10,4 žáka na učitele.**
- Na vyšší sekundární úrovni jde na veřejných školách o 11,9 žáka na učitele, na soukromých školách o 13,9 žáka na učitele.

Počet žáků na učitele

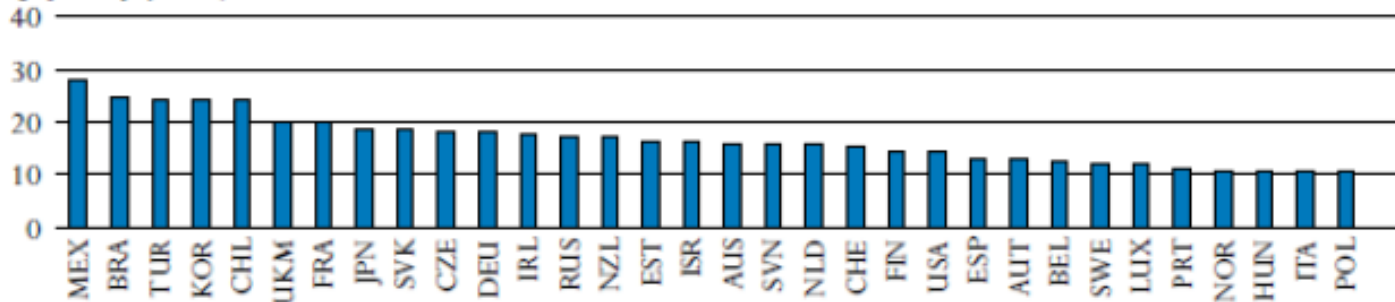
Počet žáků na učitele
(přepočítáno na plný úvazek)

Preprimární vzdělávání

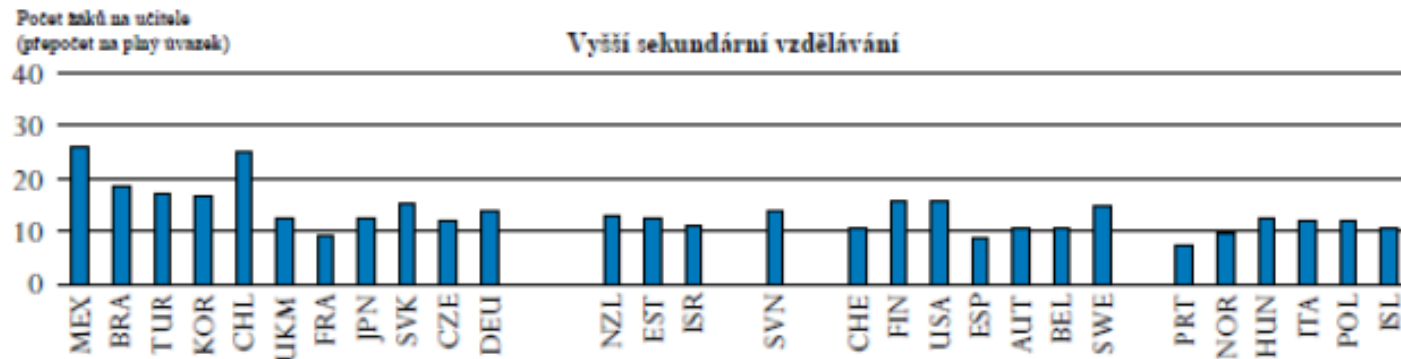
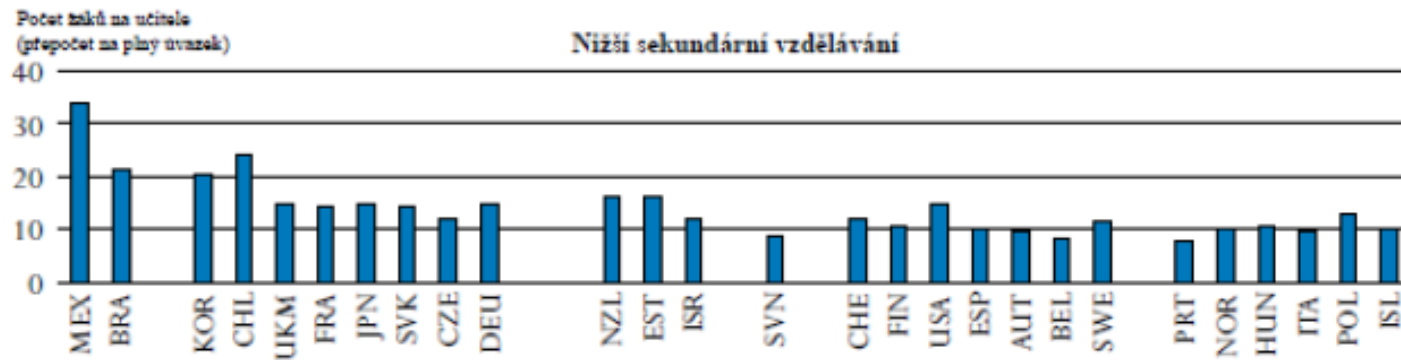

Počet žáků na učitele
(přepočítáno na plný úvazek)

Primární vzdělávání

Počet žáků na učitele

Děkuji za pozornost 😊